

RAHUTEGIJA

NR 4
OKTOOBER 2007

“Ündsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.” (Mt 5:9)

RISTIMINE KUI SAKRAMENT JA PERESÜNDMUS

Meie kirikus on viimasel ajal rohkem räägitud ristimisest. Ühest küljest ei saa kristlane olla ilma ristimata, kuid teisest küljest jääb – ka ristituile endile – tihti ähmaseks ristimise sügavam tähendus. Miks ikkagi ristitud saada? Mis sellega muutub? Ja nii edasi.

Alates 2005. aastast EELK-d peapiiskopina juhtinud Andres Pöder on ristimise teemat eriliselt rõhutanud. Alljärgnevalt avaldame läigu tema 10. augustil 2007 Mädrikul Laste- ja Noorsootöö Ühenduse suveseminaril peetud kõnest “Ristimine kui sakrament ja peresündmus”. Kõne tervikteksti saab lugeda internetiaadressil <http://www.eelk.ee/jutlus.php?id=92>.

/---/

RISTIMINE KRISTLASEKS OLEMISE PÕHITUNNUSENA

Ristimine on seotud Jumala töotuste ja Kolmainu Jumala nimetamisega. Tõmmates paralleeli siirderiitustega, võib öelda, et ristimine on inimelu kõige olulisem, staatust ja saatust määrav muutus. See on ümberasetamine surmast – patu ja kaduvuse valdkonnast – ellu, mille kingib Jumal. Apostel Paulus kirjutab: Kas te siis ei tea, et kes me iganes oleme Kristusesse Jeesusesse ristitud, oleme ristitud tema surmasse? Me oleme siis koos temaga maha maetud ristimise kaudu surmasse, et otsekui Kristus on üles äratatud surnuist Isa kirkuse läbi, nõnda võime ka meie käia uues elus... Kui me oleme aga surnud koos Kristusega, siis usume, et me ka elame koos temaga, teades, et Kristus, olles üles äratatud surnuist, enam kunagi ei sure; surm ei valitse teda enam. (Rm 6:3-5,8-9)

Paulus rõhutab, et ristimisega on antud põhjanev eksistent-siaalne muutus, milles me ei toetu enam enesele vaid Kristusele. Kui keegi on Kristuses (see on Pauluse ristimisterminoloogia), siis ta on uus loodu, vana on möödunud, vaata uus on sündinud. (Kr 5:17) Ristimine on sakrament (*sacramentum* – saladus, püha toiming), milles Jumal meid sünnitab uuele, igavesele elule ja kingib meile Kristuse pärast oma lapse eesõiguse. Jeesus, rääkides sündimisest ülalt, ütleb Nikodeemosele: “Tõesti, tõesti, ma ütlen sulle, kes ei sünni veest ja Vaimust, ei saa minna Jumala riiki. (Jh 3:5). Pöördumine ja usuletulek – Kristuse oma Päästjaks tunnistamine, on oluline inimesepoolne samm, kuid see ei ole uussünd – selleks on ristimine kui Kristuse töotuse põhjal Jumala enda tegu. Apostel Paulus kirjutab, et Jumal päästis meid mitte oma (usu)õiguse tegude tõttu, mida meie nagu oleksime teinud, vaid oma halastust mööda, uussünni pesemise ja Püha Vaimu uuendamise kaudu. (Tt 3:5) Inimese isiklik osadus Jumalaga põhineb ristimisel.

Ristimissündmuse personaalsele iseloomule lisandub põhjanev sotsiaalne ja kollektiivne aspekt. Sellesamas tõelisuses, kus Kristuses uueneb meie elu põhitingimus, avastame me vennad ja õed, kes nagu

Pärast Mia-Maria Lorenzi ristimist Nõo Püha Laurentsiuse kirikus 07. juulil 2007. Foto: INGMAR LAASIMER

meiegi on ühe Vaimuga ristitud üheks ihuks (1Kr 12:13). Ristimine viib meid Kristuse ihu osadusse, Jumala laste perekonda. Õpetus päästest kuulub lahutamatult kokku õpetusega kirikust. Võimalik, et ristimistunnistusele tuleks sõnaselgelt välja kirjutada: Ristitud ja võetud kiriku liikmeks...

Peab rõhutama, et ristitu saab Kristuse ihu liikmeks mitte üksnes vaimselt ja teoreetiliselt, vaid konkreetselt kiriku kui organisatsiooni liikmena – meie kirikus EELK ja ühe tema koguduse liikmena. Ei ole olemas ristimist n.ö üldisesse Kristuse ihusse, sest see ihu on olemas vaid erinevates nähtavates sotsiaalvormides. Inimesed ei taju alati ristimise tähendust kirikulikmeks saamisena ja kirikut uue ühiskonna, keskkonnana, kuhu ristitu nüüd kuulub ja kus ta peaks viibima võimalikult palju. Sama oluline kui lapsele perekond, kuhu sünnitakse, on kogudus – jumalalaste perekond – Jumala lapsele.

Järg lk 2

Algus vt lk 1

PEREKOND — ÜHINE VASTUTUS

Ristimise kollektiivne tähendus ulatub aga veel kaugemale. Jeesuse antud ristimiskäsus (*Mt 21:18*) antakse ülesanne ristimise ja õpetamise kaudu teha jüngeriks kõik rahvad. Kust mujalt peaks see algama kui omaenda pererahvast. Perekond rajaneb eelkõige vaimsel solidaarsusel, mitte niivõrd juriidilisel, majanduslikul või soolisel partnerlusel. Apostlite tegude raamat räägib, kuidas Lüüdia pöördumisel ristiti ka tema pere ja usklikuks saanud vangivalvuri puhul kõik ta omaksed (*Ap 16:15 ja 33*). Meie vastutus oma ligimeste hingeõndsuse eest kajab vastu kõikjal Uues Testamendis. Mõistagi kuuluvad pereliikmete ja ligemiste hulka ka lapsed. See töö on antud teile ja teie lastele, ütleb Peetrus oma nelipühajutluses (*Ap 2:39*). Laste eest on vanematel koguni eriline vastutus — lapsed sõltuvad otseselt neist.

Vastutustundlik lapsevanem saab aru, et laps ei vaja üksnes pampereid, jättist ja interneti (Jeesuse sõnul ei ela inimene ju üksnes leivast), vaid eluosadust oma Loojaga, elu andjaga. Ta vajab seda uut, jumalalapse identiteeti, mis tähendab sündimist ülevalt. Jeesus sõitleb neid, kes keelavad lapsi tema juurde tulla (*Mk 10:13-14*) ja leiab, et neile,

kas saavad takistuseks kellele tahes neist pisukestest temasse uskujaist, oleks parem, kui nad vesikivi kaelas meresügavikku uputataks (*Mt 18:6*). Lapse usu mõotmist ei nõuta kelleltki, küll sellele eeskujuks ja toeks olemist. Kui lapsi nende väidetava usupuudulikkuse tõttu ei kõlbaks isegi mitte ristida, nagu mõned usuliikumised leiavad, ei käsiks Jeesus täiskasvanuid saada nagu lapsukesed (*Mk 10:15*). Usk usaldusena (kr *pistis*) kuulub lapse loomusesse ja tajuna võimas see — nagu kõneleb Piibel Lk 1:44 — isegi lootel emaihus tunda Issanda lähedust. Teadmiste sisuga tuleb see täita vastavalt Jeesuse ristimiskäsurele läbi õpetuse ja kasvatus, mis on vanemate ja ristivanemate ülesandeks. Kõik ajaloolised kirikud peavad laste ristimist kristlastest vanemate esmaseks kohustuseks. Meie kirikuseadustik ütleb, et laps ristitakse soovitatavalt tema elu esimestel kuudel (*§ 12 lg 2*).

Nagu lapse sündimine on peresündmus, on seda ka ristimine. Uue, igavese elu allikana on ristimine isegi olulisem. Asjata pole nime panekut seostatud ristimisega. See on hetk, mil laps saab — lisaks rahvastikuregistriile — kirja pandud taevasse. Inimese olemusele ja tähendusele on just see mõõtuandev. Sama tõsiselt, nagu valmistatakse lapse sünniks, tuleks valmistuda ka lapse ristimiseks.

/---/

KROONIKA

Suvi 2007 on meie koguduses möödunud üsna hoogsalt. Alljärgnevalt mõned meenutused tehtust ja kogetust.

◆ 01. juulil peeti Nõo kalmistul surnuaiapäha jumalateenistus. Ilm oli ilus ja rahvast parasjagu.

◆ 05.–06. juulil käis kogudus bussiekskursioonil Ida-Virumaale. Külastati Raja vanausuliste palvelat, Mustvee, Lohusuu, lisaku, Jõhvi ja Avinurme luterlikku kirikut, EELK Narva Aleksandri koguduse suurt ja väikest kirikut, MPEÕK Sillamäe kirikut, Narva kindlust, Narva-Jõesuud ja Sinimägesid. Õõbiti EELK Narva koguduse majas. Reis õnnestus kõigi osavõtjate arvates hästi.

◆ 08. juulil, pärast peajumalateenistust esines meie kirikus Kanadast eesti koolinoorte laulupeole tulnud Toronto Eesti Koolikoor koos Põlva E-studio lastekooriga. Kontsert läks paljudele väga hinge.

◆ 12. juuli õhtul esines kirikus Tartu Kitarrikvartett.

◆ 14. juuli õhtul sai kirikuaias kokku ja osales 15. juuli jumalateenistusel kaheksa kuldleerilast, kes said leeriõnnistuse 1957. aastal.

◆ 01.–02. augustil toimus Soontagal EELK Valga praostkonna noortelaager. Nõod esindas viis last (Taivo Valgerist, Olivia Ainsu, Doris Käambre, Karin Kruuse, Hendrik Kägo) ja kolm täiskasvanut (Tiina ja Ketlin Sirge, Mart Jaanson). Lihakraamiga toetas laagrit Nõo Lihatõõsus. Aitäh kõigile!

◆ 04.–05. augustil külastas Nõo kiriku meesansambel EELK Petseri Peetri kogudust: koos koguduse organist Agnes Laasimeriga anti kaunis Petseri Peetri kirikus kontsert ja lauldi ka vene-eestikeelsel jumalateenistusel, millel teenis kõp Mart Jaanson. Reis läks suurepäraselt korda. Suur tänu vastuvõtjatele Elmet Vaaksile ja Toomas Russakule!

◆ 06.–11. augustil toimus koguduses traditsiooniline kuulutusnädal, millel jutlustasid õpetajad Thomas Andreas Pöder (Tartu ülikooli usu-teaduskond), Mehis Pupart (Torma), Hedi Vilumaa (Kõpu) ja Villu Jürjo (Narva), kaasa teenisid õpetajad Üllar Salumets (Urvaste), Tiit Kuusemaa (Puhja, Rannu) ja kõp Mart Jaanson, esinesid EELK Urvaste koguduse naiskoor, organistid Erma Kallasse, Tuuliki Jürjo (esitas oma Dreli-missa nr 2) ning ansamblid Rondellus ja Resonabilis. Sisukas nädal oli

Kuldleerilapsed pärast jumalateenistust 15. juulil 2007.

Foto: EDA JAANSON

◆ 07. augustil esines koguduse noortebänd Tuuletund koos Soome kirikunoorte rockbändiga KLS. Palamusel kristlikul noorteüritusel "Tundmatu valgus". Meie bändil oli päris hea päev...!

◆ 12. augustil osales koguduse jumalateenistusel perekond Trass ja orelikunstnik Toomas Trass näitas meie kiriku Walcker-oreli oma suurepäraselt annet.

◆ 17. augustil pühitses kõp Mart Jaanson sisse Nõo uue spordihoone.

◆ 04. septembril toimus sügishooaja esimene raamatutund. Jagati suvemuljeid.

◆ 06. septembril alustas koguduse segakoor uut hooaega. Endiselt Nõo Päevakeskuses.

◆ 08. septembril esines Nõo kiriku meesansambel Narvas Maarjalaulude festivalil. Ansambel saatis oma laulu ise ja tundis end väga mõnusalt!

◆ 12. septembril algas sügisene leerikursus. Osavõtjaid esialgu vaid kaks.

◆ 14. septembril avati piiblitunni-hooaeg ka Kalju Õlleku külaliskoduses Kõlaasemel.

◆ 25. septembril tehti pärast suvepuhkust piiblitundidega algust ka Nõo raamatukogus.

◆ 28. septembril avas ukseid sügisene pühapäevakool. Endiselt käib töö Luke Külakeskuses, kuid lisandunud on uus õpetaja: suurte õpetajakogemustega lagujalane Imbi Tanilsoo. Meie pühapäevakooli toetab sel õppeaastal Soome luterliku kiriku misjoniselts "Külvajä".

JUMALATEENISTUSED JA MUUD KOGUDUSE ÜRITUSED

Ehkki alljärgnevas kavas on jumalateenistused paigas, võib ürituste osas tulla muutusi ja lisandusi. Jälgigem siis teateid nii Nõo Valla Lehes kui kirikus. Aga lõpuks ütleb ju apostel: "Kui Issand tahab ja me veel elame, siis teeme seda või teist." (Jk 4:15)

OKTOOBER 2007

P, 07. okt kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud.
P, 14. okt kl 11.00	Lõikustänupüha perejumalateenistus. Laulab koguduse segakoor.
P, 21. okt kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud.
P, 28. okt kl 11.00	Jumalateenistus.
K, 31. okt kl 18.00	Usupuhastuspüha jumalateenistus.

NOVEMBER 2007

L, 03. nov kl 18.00	Nõo kiriku meesansambli sügiskontsert Meeri Seltsimajas.
P, 04. nov kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud.
P, 11. nov kl 11.00	Isadepäeva perejumalateenistus.
P, 18. nov kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud.
P, 25. nov kl 11.00	Surnutepüha jumalateenistus. Armulaud. Laulab koguduse segakoor.

DETSEMBER 2007

P, 02. det kl 11.00	1. advendi jumalateenistus. Leeripüha. Armulaud. Laulab koguduse segakoor.
P, 09. det kl 11.00 L, 15. det kl 13.00	2. advendi perejumalateenistus. Erahuvialakooli Meero Muusik (Tallinn) laululaste kontsert sarjast "Kutse sünnipäevale" kirikus.
P, 16. det kl 11.00	3. advendi kontsertjumalateenistus. Esinevad koguduse muusikakollektiivid ja külalised. Armulaud.
T, 18. det kl 18.00	Koguduse jõulupidu ("Kaunimad jõululaulud") Nõgiaru raamatukogus.
P, 23. det kl 11.00 P, 23. det kl 12.30	4. advendi jumalateenistus. Armulaud. Nõo kiriku meesansambli kontsert sarjast "Kutse sünnipäevale" Elva kirikus.
E, 24. det kl 16.00	Jõuluõhtu liturgiline jumalateenistus. Laulab koguduse segakoor.
T, 25. det kl 11.00	1. jõulupüha jumalateenistus. Armulaud. Laulab koguduse segakoor.
K, 26. det kl 11.00	2. jõulupüha jumalateenistus. Armulaud.
P, 30. det kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud.
E, 31. det kl 18.00	Vana-aastaõhtu jumalateenistus. Armulaud. Laulab koguduse segakoor.

RAAMATUTUND igal teisipäeval kell 18.00 kiriku käärkambris.

PIIBLITUND NÕGIARU RAAMATUKOGUS iga kuu viimasel teisipäeval (v.a detsembris) kell 15.30.

PIIBLITUND KÜLAASEME KÜLAS Kalju Õlleku talus iga kuu teisel reedel kell 13.00.

LEERITUND igal kolmapäeval kell 18.00 kiriku käärkambris.

SEGAKOORI PROOV igal neljapäeval kell 18.30 Nõo Päevakeskuses.

PÜHAPÄEVAKOOL toimub reedeti kell 18.00 Luke Külakeskuses. Täpsemate toimumisaegade osas palun jälgige reklaami või võtke ühendust koguduse õpetajaga.

ÕPETAJA VASTUVÕTUAEG kiriku käärkambris kolmapäeval ja reedel kl 9.30–11.30.

TEATED

◆ Eesti Vabariigi Valitsus on Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistamiseks palunud advendiajal 2007 võimalikult kõigis EELK kirikutes korraldada üks kirikukontsert. Kontserdisarja üldpealkiri on "Kutse sünnipäevale". Meie kirikus toimub see kontsert laupäeval, 15. detsembril kell 13.00 ja Elva kirikus pühapäeval, 23. detsembril kell 12.30. Aga jälgigem ka mujal Eestis toimuvat: töötab tulla elamusterohke advendiaeg!

◆ Liikmeannetus 2007. aasta eest saab teha nii sularahas koguduse kantseleis kiriku käärkambris kui ka pangaülekanega (a/a nr 101 520 060 910 03 SEB Eesti Ühispannas, selgitus: "(Nimi) liikmeannetus 2007. aasta eest."). Kuna koguduse nõukogu liikmeannetuse määra kehtestanud pole, võib see olla vastavalt annetaja soovile. Kes aga ülekanega annetajaist soovib tavapärasest maksedokumenti, palun võtke kaasa oma pangaülekande väljavõte ja tulge koguduse kantseleisse.

◆ Kehtiva Tulumaksuseaduse § 27 "Kingitused, annetused ning ametiühingu sisseastumis- ja liikmemaksud" on kirjas järgmist:

"(1) Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodi tulust maha arvata § 11 lõikes 1 nimetatud nimekirja kantud või § 11 lõikes 2 nimetatud isikule või riigi või kohaliku omavalitsusüksuse teadus-, kultuuri-, spordi-, haridus- või sotsiaalhoolekandeasutusele, kaitseala valitsejale, avalik-õiguslikule ülikoolile või erakonnale maksustamisperioodil tehtud dokumentaalselt tõendatud kingitused ja annetused, välja arvatud kingituse ja annetuse osutatud teenused."

Kuna kogudus on sinna § 11 nimetatud nimekirja sisse kantud, on kõigil koguduseliikmel õigus oma 2007. aasta tulust maha arvata sel aastal tehtud liikmeannetus. Kui soovijad teatavad koguduse õpetajale või juhatuse esimehele hiljemalt 15. jaanuariks 2008 oma nime ja isikukoodi, saab kogudus need maksuametile esitada. Muidugi on asjal mõte nende annetajate puhul, kelle aastatulu ületab tulumaksuvaba miinimumi 24 000 krooni.

SÜNNIPÄEVAD

Palju õnne ja Jumala õnnistust teile kõigile!

OKTOOBER

Elfriede Joonas	Nõo	01.10.	73
Kadri Pau	Voika	02.10.	57
Kalju Vaiksaar	Tartu	02.10.	72
Signessa Kalmus	Vissi	03.10.	37
Raivo Uibopuu	Luke	04.10.	53
Helju Reitkam	Meeri	05.10.	78
Ellen Sööt	Elva	05.10.	83
Elli-Elisabeth Palsi	Nõo	06.10.	91
Gustav-Ülo Kaarna	Tartu	10.10.	77
Eha Raud	Peedu	10.10.	72
Katre Maller	Tartu	13.10.	29
Lennar Sild	Tartu	13.10.	71
Enn Avi	Nõo	17.10.	59
Aino Tamm	Kolga	18.10.	75
Meeri Tassa	Elva	23.10.	34
Marju Liblik	Luke	26.10.	52
Elise Pillaroo	Valga	27.10.	20
Ilmar Kaupmees	Külaaseme	29.10.	65
Toivo Saal	Aiamaa	29.10.	49
Oskar Saag	Tartu	30.10.	82

NOVEMBER

Elsa Pullinen	Nõo	02.11.	83
Mall Zeiger	Meeri	02.11.	73

Juta Kaarna	Tartu	04.11.	76
Lauri Linamägi	Tartu	04.11.	29
Marin Järva	Kärdla	08.11.	22
Margus Irv	Vasalemma	10.11.	34
Anneli Lunts	Järva-Jaani	13.11.	22
Loreida Kalde	Luke	16.11.	85
Endel Kraav	Nõo	17.11.	80
Meedy Männiste	Aiamaa	19.11.	54
Viivi Joala	Meeri	20.11.	69
Leili Saal	Meeri	21.11.	75
Ketlin Sirge	Rahinge	22.11.	22
Linda Taavel	Nõgiaru	21.11.	89
Karl-Ülo Kuusik	Keeri	23.11.	83
Alise London	Nõo	25.11.	79
Maret Soonberg	Nõo	26.11.	73
Liidia Susi	Aiamaa	26.11.	73
Vilma Pant	Vahesaare	27.11.	71
Ludmilla Timm	Nõo	27.11.	69
Melanie Nolk	Tamsa	28.11.	84
Uno Sild	Tartu	28.11.	65

DETSEMBER

Anneli Laanemets	Tartu	02.12.	34
Ellen Jüri	Lepiku	03.12.	74

Ruth Maal	Nõgiaru	07.12.	32
Helmi Kamenjuk	Adavere	12.12.	82
Niina Kamenik	Nõgiaru	12.12.	81
Ervin Viljamaa	Nõo	13.12.	83
Aado Johanson	Külaaseme	15.12.	73
Eduard Luts	Tartu	15.12.	83
Aleksei Mikli	Tallinn	17.12.	33
Tiina Sirge	Rahinge	18.12.	50
Helgi Mondonen	Voika	19.12.	72
Maimu Mutso	Luke	21.12.	85
Sirje Uibopuu	Luke	21.12.	46
Leida Tuuksam	Luke	23.12.	98
Hilja Avald	Nõo	25.12.	84
Peeter Kalliver	Külaaseme	25.12.	63
Kalju Soonvald	Meeri	25.12.	77
Silvia Veidenbaum	Nõo	25.12.	63
Kalle Koger	Nõo	26.12.	49
Viljar Mägi	Nõo	28.12.	31
Sigrid Kägo	Rõhu	29.12.	33
Joel Viin	Aakaru	29.12.	81
Aime-Elfriede Kraak	Ulila	31.12.	81
Alice Tiisler	Nõo	31.12.	27

RISTITUD, LAULATATUD, MAETUD

RISTITUD

Mia-Maria Lorenz	07.07.07	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Zora Liv Bigler	21.07.07	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Siret Mägi	18.08.07	Hargla kirik
Karin Kruuse	23.09.07	Nõo P. Laurentsiuse kirik

LAULATATUD

Silver ja Merje Alttoa	07.07.07	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Viljar ja Jane Mägi	18.08.07	Hargla kirik
Raivo ja Sirje Uibopu	22.09.07	Nõo P. Laurentsiuse kirik

MAETUD

Anastasia Kihulane	04.07.07	Tartu Krematoorium
Leida Pool	26.07.07	Nõo kalmistu
Leonhard Juust	11.08.07	Nõo kalmistu
Loreida Zirk	19.08.07	Tartu Uus-Jaani kalmistu
Artur Käärik	01.09.07	Nõo kalmistu
Toivo Jüriado	04.09.07	Nõo kalmistu

KONTAKT

EELK Nõo Püha Laurentsiuse kogudus

Reg nr 80210421

Tartu mnt 2, 61601 Nõo, Tartumaa. Tel 745 5195.

Veebilehekülg <http://www.valgapraostkond.ee/>

JUHATUSE ESIMEES Madis Kanarbik, tel 504 6570

KOGUDUSE ÕPETAJA

Mart Jaanson, tel 749 3344 (kodus), 5661 1443;

e-post mart.jaanson@eelk.ee

KIRIKUVANEM Toivo Saal, tel 745 5120 (kodus)

ORGANISTID

Agnes Laasimer, tel 528 4166

Margit Keeman, tel 5615 3207

Katre Kruuse, tel 5560 6678